

Klein Paper Mattheüs 22:1-14

Werkvertaling

1. En wederom sprak Jezus tot hen in gelijkenissen, zeggend:
2. Vergelijk het koninkrijk van de hemelen met een koning, die een feestmaal gaf voor zijn zoon.
3. Hij stuurde zijn dienstknechten om de gasten op te halen die voor de bruiloft uitgenodigd waren, maar zij wilden niet komen.
4. Hij stuurde weer andere slaven zeggend: Zeg tot de genodigden: 'Zie, ik heb mijn feestmaal bereid, mijn ossen en mijn mestvee zijn geslacht, en alles is gereed. Kom naar de bruiloft.'
5. Ze negeerden de uitnodiging, en gingen weg. De een naar zijn akker, de ander naar zijn handel,
6. de overigen grepen de dienstknechten, en mishandelden en brachten hen om.
7. De koning werd woedend en zond zijn legers en vernietigde de moordenaars en verbrandde hun steden.
8. Vervolgens zei hij tegen de dienstknechten: *Het feestmaal is gereed, maar de genodigden waren het niet waard te komen*
9. ga daarom naar de kruispunten en nodig zoveel mensen als je kunt vinden uit voor de bruiloft.
10. De slaven gingen de wegen op en verzamelden allen die ze vonden, zowel goeden als slechten, zodat de bruiloftszaal gevuld werd met gasten.
11. Echter, toen de koning binnentrad en naar de gasten keek, zag hij een man zonder feestkleding.
12. Hij zei tegen hem: Vriend, hoe ben je binnengekomen zonder feestkleding? Maar de man antwoordde niet.
13. Toen zei de koning tot de bedienden: Bind hem vast aan handen en aan voeten, en gooi hem weg in de buitenste duisternis, alwaar het gehuil en het tandengeknars is.
14. *Want, velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.*

Structuur

In deze gelijkenis zie je twee gebeurtenissen binnen 1 verhaal. Uit die gebeurtenissen volgen conclusies (verzen 8 en 14).

Het eerste vers is de inleiding op wat voor uitspraak er gaat komen van Jezus. Het tweede vers is de intro van de gelijkenis. In vers 3 begint de gelijkenis pas echt. Halverwege de beide gebeurtenissen lijkt het mis te gaan, doordat de gasten niet meegaan, of dat ze verkeerd gekleed zijn.

De beide helften van de gelijkenis kan je met elkaar vergelijken. De genodigden staan tegenover 'alle mensen,' hoewel de man zonder geschikte kleding staat tegenover de rest die wel geschikte kleding heeft. Vers 14 lijkt dan ook een rare conclusie uit het voorgaande.

Personen

De hoofdpersoon in de gelijkenis is de koning. Hem zie je overal in het verhaal. Van begin tot eind. Op zijn gezag worden de handelingen verricht. Hij is een 'round character.' Stemningswisselingen zie je bij hem: woede, vriendelijkheid.

De gasten en de dienstknechten worden slechts op één bepaalde manier neergezet, namelijk als dienaar en genodigde. Wellicht dat de dienstknechten een andere rol

hebben gekregen in het verhaal (van boodschapper van de uitnodiging naar bediende), maar het kan ook dat de bedienden andere personen zijn dan de dienstknechten. Dit kan alleen niet uit de gelijkenis opgemaakt worden.

Implied author en Implied reader

Mattheüs, de 'Implied Author' spreekt over legers die de stad in brand steken na ongehoorzaamheid van de gasten (die blijkbaar een stad onder hun beheer hadden). Voor Joodse lezers na 70 AD zou dit gezien en geïnterpreteerd kunnen worden als de verwoesting van Jeruzalem na de Joodse opstand. Bij de lezer zou deze gebeurtenis dan als bekend verondersteld worden, omdat er niet een rechtstreekse aanwijzing gegeven wordt.

Dienstknechten die mishandeld en vermoord werden zou voor Joodse lezers ook een bekende gedachte geweest kunnen zijn. Er is wel een link te leggen naar dienstknechten van God die vermoord werden, of vervolgd werden omdat ze een boodschap van God brachten.

Weinig werd gezegd over de gang van zaken rondom de bruiloft. Daarmee wordt aangegeven dat deze gang van zaken bekend was voor de lezer.

Narratieve samenhang

De gelijkenis wordt neergezet in de lijdensweek van Christus. De Hogepriesters en de Farizeeën keren zich tegen Hem, maar het volk dat luistert gewillig naar Jezus. Dit in ogeschouw nemende lijkt het wel of Jezus met de genodigden de Hogepriesters en de Farizeeën bedoelt, maar die de uitnodiging van de koning (in dat geval dan God) afwijzen en bezig zijn met eigen dingen, of de knechten van de koning ombrengen (twee soorten Hogepriesters en Farizeeën?). In dat laatste geval zou dat een heenwijzing zijn naar het komende lijden en sterven van Christus (die als knecht van God op aarde liep).

Synoptische vergelijking met Lucas

Verschillen:

Mattheüs:		Lucas:
Koning	→	Iemand
Bruiloftsmaal	→	Maaltijd met genodigden (onbepaald)
Negeren uitnodiging	→	Verontschuldiging
Dienstknecht mishandelen	→	Dienstknecht met rust gelaten
Straf over de genodigden	→	Geen straf bekend
Iedereen als gast	→	Outcasts van de samenleving als gast

Overeenkomsten:

Voor de maaltijd mogen enkel genodigden komen. In beide gevallen hebben de genodigden wel een reden om de uitnodiging af te slaan. De woede van de organisator van de maaltijd is een overeenkomst. Het zoeken van nieuwe gasten is een laatste opvallende overeenkomst.